

TENDERSKA DOKUMENTACIJA
za KONKURENTSKI ZAHTJEV ZA DOSTAVU PONUDA

za nabavku usluga

Izrada registra emisija u zrak na području Tuzlanskog kantona

OPĆI PODACI

1) **Naziv i adresa ugovornog organa:** Ministarstvo prostornog uređenja i zaštite okolice TK, ulica Rudarska 65, 75000 Tuzla.

2) **Jedinstveni identifikacioni broj ugovornog organa – IDB:**
4209420370009

3) **Telefon, fax, internet adresu ili adresu elektronske pošte gdje kandidati/ponuđači mogu tražiti informacije ili pojašnjenja vezano za tendersku dokumentaciju, odnosno postupak javne nabavke:**

Telefon: 035/369-428

Fax: 035/369-429

e-mail: minpuzo@tk.kim.ba

4) **Ime osobe ili službe u ugovornom organu zadužene za kontakt:**

Goran Mišić

Komunikacija i svaka druga razmjena informacija između ugovornog organa i privrednih subjekata obavljati će se, u pisanom obliku, putem poštanske pošiljke, telefaksa, elektronske pošte/e-pošta, ili kombinacijom tih sredstava.

Informacije u vezi sa postupkom javne nabavke, kao što su informacije vezane za uvid i preuzimanje tenderske dokumentacije, zahtjev za pojašnjenje i druge informacije, mogu da se dobiju isključivo od nadležne/ih kontakt osobe/a ili službe/i u ugovornom organu zadužene za kontakt iz ove tačke. U suprotnom razmjena informacija nije valjana.

5) **Redni broj nabavke u planu nabavki sa izabranim postupkom za dodjelu ugovora:**

Redni broj nabavke ugovornog organa: 11.

Postupak za dodjelu ugovora je konkurentski zahtjev za dostavu ponuda.

Dodatno obavještenje o nabavci broj: _____, objavljeno na Portalu javnih nabavki na dan _____ 2016. godine.

6) **Vrsta ugovora o javnoj nabavci usluga sa procijenjenom vrijednosti javne nabavke:**

Vrsta ugovora o javnoj nabavci: u predmetnoj nabavci riječ je o ugovoru o javnoj nabavci usluga. Ugovor o javnoj nabavci usluga je nabavka usluga izrade registra emisija u zrak na području Tuzlanskog kantona.

Procijenjena vrijednost javne nabavke bez PDV-a iznosi: 25.600,00 KM.

7) **Podatak o tome da li se predviđa ili ne zaključivanje okvirnog sporazuma:**

NE PREDVIĐA SE ZAKLJUČENJE OKVIRNOG SPORAZUMA.

PODACI O PREDMETU JAVNE NABAVKE:

1) **Opis predmeta javne nabavke, te navođenje oznake i naziva iz Jedinstvenog rječnika javne nabavke/JRJN**

Predmet nabavke je: Nabavka usluga izrade registra emisija u zrak na području Tuzlanskog kantona u skladu sa traženim uslovima/zahtjevima naznačenim u ovoj tenderskoj dokumentaciji.

JRJN oznaka predmeta nabavke: 907000004

JRJN naziv predmeta nabavke: Usluge u području zaštite okoliša.

2) **Ukoliko je predviđena podjela na lotove, jasno definisati lotove:**

Predmet nabavke nije podijeljen na lotove.

3) Detaljan opis posla ili zadatka

Nabavka usluga izrade registra emisija u zrak na području Tuzlanskog kantona data je u **Anexu 5**. Specifikacija usluga izrade registra emisija u zrak na području Tuzlanskog kantona.

4) Obrazac za cijenu ponude

Obrazac za cijenu ponude je sastavni dio ove tenderske dokumentacije i nalazi se u prilogu ove tenderske dokumentacije – **Anex 2**.

5) Mjesto isporuke usluga

Mjesto isporuke usluga koji su predmet ove nabavke je Ministarstvo prostornog uređenja i zaštite okolice na adresi Rudarska 65, 75000 Tuzla, Bosna i Hercegovina.

6) Rok izrade usluga:

Rok za izradu usluga je do šest mjeseci od dana potpisivanja Ugovora.

USLOVI ZA KVALIFIKACIJU PONUĐAČA:

Minimalni uslovi za kvalifikaciju ponuđača:

1. Lična sposobnost – u smislu člana 45 Zakona :

Uslovi koje ponuđač mora ispuniti u pogledu lične sposobnosti

Ponuđač je dužan u svrhu dokazivanja lične sposobnosti dokazati da :

- a) u krivičnom postupku nije osuđen pravosnažnom presudom za krivična djela organizovanog kriminala, korupciju, prevaru ili pranje novca, u skladu sa važećim propisima u Bosni i Hercegovini ili zemlji u kojoj je registrovan;
- b) nije pod stečajem ili nije predmet stečajnog postupka, da nije predmet postupka likvidacije, odnosno postupka obustavljanja poslovne djelatnosti, u skladu sa važećim propisima u Bosni i Hercegovini ili zemlji u kojoj je registrovan;
- c) je ispunio obaveze u vezi sa plaćanjem penzijskog i invalidskog osiguranja i zdravstvenog osiguranja, u skladu sa važećim propisima u Bosni i Hercegovini ili propisima zemlje u kojoj je registrovan;
- d) je ispunio obaveze u vezi sa plaćanjem direktnih i indirektnih poreza, u skladu sa važećim propisima u Bosni i Hercegovini ili zemlji u kojoj je registrovan.

Dokazi koje ponuđač mora dostaviti u pogledu lične sposobnosti:

U svrhu dokazivanja gore navedenih uslova iz člana 45. Zakona od a) do d) ponuđač je dužan dostaviti popunjenu, potpisanu i ovjerenu, kod nadležnog organa (notar ili organ uprave nadležan za ovjeru potpisa), IZJAVU (ne stariju od 30 dana) koja je sastavni dio ove tenderske dokumentacije i nalazi se u prilogu tenderske dokumentacije – Anex 3.

Ukoliko ponudu dostavlja grupa ponuđača, svaki član grupe je dužan dostaviti ovjerenu izjavu.

Ponuđač koji bude odabran kao najpovoljniji u ovom postupku javne nabavke biti će dužan na poziv Ugovornog organa dostaviti slijedeće dokaze u svrhu dokazivanja činjenica potvrđenih u izjavi i to:

- a) uvjerenje nadležnog suda kojim dokazuje da u krivičnom postupku nije izrečena pravosnažna presuda kojom je osuđen za krivično djelo učešća u kriminalnoj organizaciji, za korupciju, prevaru ili pranje novca;
- b) uvjerenje nadležnog suda ili organa uprave kod kojeg je registriran ponuđač kojim se potvrđuje da nije pod stečajem niti je predmet stečajnog postupka, da nije predmet postupka likvidacije, odnosno da nije u postupku obustavljanja poslovne djelatnosti;
- c) uvjerenja nadležnih institucija kojim se potvrđuje da je kandidat/ponuđač izmirio dospelje obaveze, a koje se odnose na doprinose za penziono i invalidsko osiguranje i zdravstveno osiguranje;
- d) uvjerenja nadležnih institucija da je kandidat/ponuđač izmirio dospelje obaveze u vezi s plaćanjem direktnih i indirektnih poreza.

Ponuđač je dužan dostaviti navedena uvjerenja u originalu ili ovjerenoj kopiji od strane nadležnog organa.

U slučaju da ponuđači imaju zaključen sporazum o reprogramu obaveza, odnosno odgođenom plaćanju, po osnovu doprinosa za penzijsko-invalidsko osiguranje, zdravstveno osiguranje, direktne i indirektno poreze, dužni su dostaviti potvrdu nadležne institucije/a da ponuđač u predviđenoj dinamici izmiruje svoj reprogramirane obaveze. Ukoliko je ponuđač zaključio sporazum o reprogramu obaveza ili odgođenom plaćanju obaveza i izvršio samo jednu uplatu obaveza, neposredno prije dostave ponude, ne smatra se da u predviđenoj dinamici izvršavaju svoje obaveze i taj ponuđač neće biti kvalifikovan u ovom postupku javne nabavke.

Uvjerenja koja je ponuđač dužan dostaviti ne smiju biti starija od tri mjeseca računajući od dana dostave ponude, odnosno dokazi koje je dužan dostaviti izabrani ponuđač moraju sadržavati potvrdu da je u momentu predaje ponude ispunjavao uslove koji se traže tenderskom dokumentacijom. U protivnom će se smatrati da je dao lažnu izjavu. Dokaze o ispunjavanju uslova izabrani ponuđač je dužan dostaviti u roku od 3 dana, od dana zaprimanja obavještenja o rezultatima ovog postupka javne nabavke. Dokazi koje dostavlja izabrani ponuđač ne mogu biti stariji od tri mjeseca, računajući od momenta predaje ponude i moraju biti dostavljeni u originalu ili kopiji ovjerenoj od strane nadležne institucije. Naime, izabrani ponuđač mora ispunjavati sve uslove u momentu predaje ponude, u protivnom će se smatrati da je dao lažnu izjavu iz člana 45. Zakona.

Ukoliko ponudu dostavlja grupa ponuđača, svaki član grupe mora ispunjavati uslove u pogledu lične sposobnosti i dokazi se dostavljaju za svakog člana grupe posebno.

Ugovorni organ može diskvalifikovati ponuđača iz ovog postupka javne nabavke ukoliko može dokazati da je ponuđač bio kriv za ozbiljan profesionalni prekršaj u posljednje tri godine, ali samo ukoliko može dokazati na bilo koji način, posebno značajni i/ili nedostaci koji se ponavljaju u izvršavanju bitnih zahtjeva ugovora koji su doveli do njegovog prijevremenog raskida (npr. dokaz o prijevremenom raskidu ranijeg ugovora zbog neispunjavanja obaveze u skladu sa Zakonom o obligacionim odnosima), nastanka štete (pravosnažna presuda nadležnog suda za štetu koju je pretrpio ugovorni organ), ili drugih sličnih posljedica koje su rezultat namjere ili nemara tog privrednog subjekta (dokazi u skladu sa postojećim propisima u Bosni i Hercegovini).

2. Sposobnost obavljanja profesionalne djelatnosti – u smislu člana 46. Zakona:

Uslovi:

Da bi učestvovao u konkretnom postupku javne nabavke, ponuđač mora zadovoljavati sljedeći uslov sposobnosti obavljanja profesionalne djelatnosti i to:

- **Dobavljači trebaju uz ponudu dostaviti dokaz o registraciji u relevantnom profesionalnim ili drugim registrima u zemlji u kojoj su registrovani.**

Dokazi:

Ponuđač je dužan dostaviti sljedeće dokaze:

- **Aktuelni izvod iz sudskog registra ili Rješenje o upisu u sudski registar.**

Navedeni dokazi sposobnosti obavljanja profesionalne djelatnosti iz ove tačke TD se dostavljaju kao **original ili ovjerena kopija originala (ne starije od 30 dana).**

U slučaju da se u ponudi ne dostave navedeni dokazi sposobnosti obavljanja profesionalne djelatnosti iz ove tačke TD ili se ne dostave na način kako je naprijed traženo, ponuđač će biti isključen iz daljeg učešća zbog neispunjavanja navedenih uslova za kvalifikaciju.

3. Tehnička i profesionalna sposobnost

3.1. Definisani uslovi vezano za tehničku i profesionalnu sposobnost ponuđača

Što se tiče tehničke i profesionalne sposobnosti, u skladu sa članom 48. i 51. Zakona, dobavljači trebaju ispuniti sljedeće minimalne uslove:

a) Uspješno iskustvo u realizaciji:

Spisak izvršenih Ugovora čiji je zbir vrijednosti jednak ili veći procijenjenoj vrijednosti nabavke, a tiču se direktno nabavke i izrade usluga u skladu sa predmetom nabavke ili poslova koji su po

karakteru i kompleksnosti slični uslugama predmetne javne nabavke (izrada registra emisija u zrak, izrada studija utjecaja na okoliš, izrada KEAP-a) u prethodne 3 godine ili od datuma registracije, odnosno početka poslovanja, ako je ponuđač registriran, odnosno počeo sa radom prije manje od tri godine.

3.2. Traženi dokazi vezano za tehničku i profesionalnu sposobnost ponuđača

Ocjena tehničke i profesionalne sposobnosti dobavljača će se izvršiti na osnovu slijedećih dokumenata koje dostave dobavljači:

a) Referens lista u vidu spiska izvršenih ugovora koji su u vezi s predmetnom nabavkom za period od posljednje tri godine (2013, 2014, 2015), ili od datuma registracije, odnosno početka poslovanja, ako je ponuđač registriran, odnosno počeo sa radom prije manje od tri godine, sa ukupnim vrijednosnim iznosima, datumima i primaocima uz osiguranje dokumenata u formi potvrda koje su izdali primaoci (druga ugovorna strana) koja mora da sadrži sljedeće podatke:

- naziv i sjedište ugovornih strana ili privrednih subjekata,
- predmet ugovora,
- vrijednost ugovora,
- vrijeme i mjesto izvršenja ugovora i
- navode o uredno izvršenim ugovorima.

U slučaju da se takva potvrda iz objektivnih razloga ne može dobiti od ugovorne strane koja nije ugovorni organ, vrijedi izjava privrednog subjekta o uredno izvršenim ugovorima, uz predočavanje dokaza o učinjenim pokušajima da se takve potvrde osiguraju.

b) Ovjeren i potpisan prijedlog dinamičkog i organizacionog plana pružanja usluge izrade registra emisija u zrak na području Tuzlanskog kantona sa metodologijom izrade za period do 6 mjeseci.

c) Izjava dobavljača o angažiranom tehničkom osoblju, od kojih će jedan biti određen kao vođa tima i koordinator bez obzira na to da li neposredno pripadaju pružaocu usluga (najmanje 4 stručnjaka kako je navedeno u tablici ispod).

Naziv pozicije	Uslovi	Broj izvršilaca
Stručnjak za legislativu iz oblasti zaštite okoliša, ekonomskih aspekata i kvalitet zraka	Iskustvo na poslovima izrade ili primjene propisa iz oblasti zaštite okoliša ili iskustvo na izradi projekata i aktivnostima koji su vezani za okolinsku legislativu u BiH, zemljama članicama EU, dobro poznavanje i druge legislative relevantne za oblast okoliša i kvalitet zraka; VSS – pravni fakultet.	1
Stručnjak u oblasti kvaliteta zraka	Iskustvo u oblasti kvaliteta zraka; VSS – fakultet prirodnih nauka	1
Stručnjak u oblasti kvaliteta zraka	Iskustvo u oblasti kvaliteta zraka; VSS – tehnički fakultet	1
Stručnjak iz oblasti GIS programa	Iskustvo iz oblasti GIS-a sa obaveznim posjedovanjem certifikata o uspješno završenoj obuci za upotrebu GIS programa; VSS.	1

Dobavljač čija ponuda bude izabrana kao najpovoljnija biće obavezan prije potpisivanja Ugovora dostaviti za svakog od stručnjaka iz pojedinačnih oblasti u Tablici iznad dokaze o stručnoj spremi i iskustvu u struci, i to najmanje tri godina (ovjerena kopija diplome dopdiplomskog studija, ovjereno uvjerenje o radnom stažu u struci i biografija).

3.3. Posebno definisani uslovi za kvalifikaciju ukoliko ponudu dostavlja grupa ponuđača:

U slučaju da ponude dostavljaju grupe ponuđača:

- Dokumenti koji su navedeni pod tačkom 1. (lična sposobnost), tačkom 2. (sposobnost obavljanja profesionalne djelatnosti) i tačkom 3. (tehnička i profesionalna sposobnost) ove tenderske dokumentacije moraju se posebno dostaviti/pripremiti za svakog člana grupe ponuđača.

PODACI O PONUDI:

1) Sadržaj ponude i način izrade ponude:

Ponudač je dužan da dostavi original i jednu kopiju ponude. Kopija se dostavlja zajedno s originalnom ponudom. U tom slučaju se jasno naznačava "original" i "kopija" ponude. U slučaju razlika između originala i kopije ponude, vjerodostojan je original ponude. Ponude se pišu neizbrisivom tintom.

Sadržaj ponude – Ponuda treba da sadrži najmanje:

- a) popunjeni obrazac za ponudu/obrazac za dostavljanje ponude (Anex 1.),
- b) popunjeni obrazac za cijenu ponude (Anex 2.),
- c) dokaze o ličnoj i poslovnoj sposobnosti prema zahtjevima iz tenderske dokumentacije – Izjava iz člana 45. Zakona o javnim nabavkama (Anex 3.),
- d) Aktuelni izvod iz sudskog registra ili Rješenje o upisu u sudski registar,
- e) dokaze o tehničkoj i profesionalnoj sposobnosti prema zahtjevima iz tenderske dokumentacije – Referens lista sa potvrdama u skladu sa uslovima navedenim u tenderskoj dokumentaciji (tačka 3.2 tenderske dokumentacije),
- f) Izjava o prihvatanju općih i posebnih uslova iz tenderske dokumentacije (Anex 4.),
- g) Specifikacija usluga izrade registra emisija u zrak na području Tuzlanskog kantona (Anex 5.),
- h) Ovjeren i potpisan prijedlog dinamičkog i organizacionog plana pružanja usluge izrade registra emisija u zrak na području Tuzlanskog kantona sa metodologijom izrade za period do 6 mjeseci i
- i) Izjava dobavljača o angažiranom tehničkom osoblju, od kojih će jedan biti određen kao vođa tima i koordinator bez obzira na to da li neposredno pripadaju pružaocu usluga.

Fotokopije dokumenata moraju biti ovjerene od strane nadležne institucije.

Ponuda mora sadržavati sve navedene elemente kako bi se smatrala potpunom. Ponude koje ne budu sadržavale sve tražene elemente bit će odbačene.

Ako ponudač nije u sistemu poreza na dodatnu vrijednost, u obrascu za cijenu ponude i izjavi ponudača, na mjesto predviđeno za upis cijene ponude s porezom na dodatnu vrijednost, upisuje se isti iznos kao što je upisan na mjestu predviđenom za upis cijene ponude bez poreza na dodatnu vrijednost, a mjesto predviđeno za upis iznosa poreza na dodatnu vrijednost ostavlja se prazno.

Ako se radi o grupi ponudača, obrazac za dostavljanje ponude sadrži podatke za svakog člana grupe ponudača, uz obveznu naznaku člana grupe ponudača koji je ovlašten za komunikaciju s ugovornim organom.

Način izrade ponude:

Ponuda se izrađuje na način da čini cjelinu. Ako zbog obima ili drugih objektivnih okolnosti ponuda ne može biti izrađena na način da čini cjelinu, onda se izrađuje u dva ili više dijelova.

Ponuda se čvrsto uvezuje na način da se onemogućí naknadno vađenje ili umetanje listova. Ponuda mora biti čvrsto uvezana i sve strane ponude numerirane.

Pod čvrstim uvezom se podrazumijeva da ponude moraju biti uvezane/ukoričene u knjigu ili da ponuda bude uvezana u fasiklu sa metalnim mehanizmom ili uvezana spiralnim uvezom i uz to osigurana jamstvenikom čija su oba kraja na prvoj ili posljednjoj strani pričvršćena utisnutim žigom ili naljepnicom ovjerenom pečatom dobavljača a u svrhu izbjegavanja manipulisanja stranicama ponude). Ukoliko ponuda ne bude čvrsto uvezana i numerisana na gore navedeni način ista će se smatrati neprihvatljivom i bit će odbačena iz daljnjeg postupka nabavke.

Ako je ponuda izrađena u dva ili više dijelova, svaki dio se čvrsto uvezuje na način da se onemogućí naknadno vađenje ili umetanje listova nanaprijed opisani način.

Dijelove ponude kao što su uzorci, katalogi, mediji za pohranjivanje podataka i sl. koji ne mogu biti uvezani ponudač obilježava nazivom i navodi u sadržaju ponude kao dio ponude.

Ako je ponuda izrađena od više dijelova ponudač mora u sadržaju ponude navesti od koliko se dijelova ponuda sastoji.

Stranice ponude se označavaju brojem na način da je vidljiv redni broj stranice. Kada je ponuda izrađena od više dijelova, stranice se označavaju na način da svaki slijedeći dio započinje rednim brojem kojim se nastavlja redni broj stranice kojim završava prethodni dio.

Izuzetno od prethodnog stava, ponuda neće biti odbačena ukoliko su listovi ponude numerisani na način da je obezbijeđen kontinuitet numerisanja, te će se smatrati manjim odstupanjem koje ne mijenja, niti se bitno udaljava od karakteristika, uslova i drugih zahtjeva utvrđenih u obavještenju o nabavci i ovoj tenderskoj dokumentaciji/TD.

Izmjena i/ili dopuna ponude i odustajanje od ponude:

Ponuđač može do isteka roka za dostavu ponuda dostaviti izmjenu i/ili dopunu ponude.

Izmjena i/ili dopuna ponude dostavlja se na isti način kao i osnovna ponuda s obaveznom naznakom da se radi o izmjeni i/ili dopuni ponude.

Ponuđač može do isteka roka za dostavu ponude pisanom izjavom odustati od svoje dostavljene ponude. Pisana izjava se dostavlja na isti način kao i ponuda s obaveznom naznakom da se radi o odustajanju od ponude. U tom slučaju neotvorena ponuda se vraća ponuđaču.

2) Način dostave ponude:

Ponuda se dostavlja u zatvorenoj koverti na adresu:

Ministarstvo prostornog uređenja i zaštite okolice

Pisarnica Vlade Kantona: Rudarska 57, 75000 Tuzla.

Na koverti ponude mora biti naznačeno:

- a) naziv i adresa ugovornog organa,
- b) naziv i adresa ponuđača u lijevom gornjem uglu koverta,
- c) naziv predmeta nabavke, odnosno naznaka „Ponuda za: Izrada registra emisija u zrak na području Tuzlanskog kantona“ sa naznakom „Ne otvaraj“.

Svaki ponuđač može podnijeti samo jednu ponudu. Nije dozvoljeno da ponuđači dostave više modaliteta ponude.

3) Navođenje mogućnosti za podnošenje alternativnih ponuda, ako se dozvoljava, i minimalni zahtjevi koji moraju biti ispunjeni u slučaju alternativnih ponuda:

Nije dopušteno dostavljanje alternativne ponude.

4) Način određivanja cijene ponude:

Ponuđač izražava cijenu ponude u konvertibilnim markama (KM), a u drugoj valuti samo ako je ugovorni organ to izričito odredio u tenderskoj dokumentaciji.

Cijena ponude piše se brojevima i slovima. U slučaju neslaganja iznosa upisanih brojevano i slovima, prednost se daje iznosu upisanom slovima.

U cijeni ponude se obavezno navodi cijena ponude (bez PDV-a), ponuđeni popust i na kraju cijena ponude sa uključenim popustom (bez PDV-a). **U cijenu ponude bez PDV-a moraju biti uračunati svi troškovi, a naročito:**

- sve carinske obaveze, špeditorske usluge i ostale troškove vezano za uvoz i stavljanje u promet;
- cijenu prijevoza;
- osiguranje;
- cijenu popratnih (dodatnih) usluga;
- drugi troškovi neophodni za isporuku roba,

odnosno ugovorni organ ne smije imati nikakve dodatne troškove osim onih koji su navedeni u obrascu za cijenu ponude.

Ukoliko ponuđač ne iskaže popust na način da je posebno iskazan u obrascu za cijenu, smatrat će se da nije ponudio popust.

5) Valuta ponude

Cijena ponude se iskazuje u konvertibilnim markama (KM).

6) Kriterij za dodjelu ugovora je „najniža cijena“

Kriterij za dodjelu ugovora, u skladu sa članom 64. Zakona je najniža cijena.

Svaki ponuđač može ponuditi samo jednu cijenu, i to ukupnu cijenu, koju ne može mijenjati nakon isteka roka za dostavu ponuda. Ugovorni organ ne može pregovarati o ponudi, kao ni o cijeni.

7) Preferencijalni tretman domaćeg

Ugovorni organ obavezno primjenjuje preferencijalni tretman domaćeg (preferencijalni tretman cijene) u skladu sa Odlukom o obaveznoj primjeni preferencijalnog tretmana domaćeg (Sl.glasnik BiH br: 103/14 od 30.12.2014. godine).

Preferencijalni tretman cijena će se primjenjivati samo u svrhu poređenja ponuda prilikom ocjene ponuda.

Primjena preferencijalnog tretmana je isključena u odnosu na zemlje potpisnice Aneksa 1 Sporazuma o izmjeni i pristupanju centralnoevropskom sporazumu o slobodnoj trgovini - Konsolidirana verzija centralnoevropskog sporazuma o slobodnoj trgovini (CEFTA 2006.).

Domaće ponude su ponude koje podnose pravna ili fizička lica sa sjedištem u BiH i koja su registrirana u skladu sa zakonima u BiH i kod kojih najmanje 50% radne snage za izvršenje ugovora su rezidenti iz BiH.

Kao dokaz da ponuđači ispunjavaju uslove u pogledu preferencijalnog tretmana domaćeg potrebno je dostaviti: **Uvjerenje Poreske uprave kojom se potvrđuje da je najmanje 50% od ukupnog broja uposlenika ponuđača (pravnog lica ili podružnice) rezidenti Bosne i Hercegovine – original ili ovjerena kopija ne starija od tri mjeseca.**

Lična izjava ponuđača da uživa preferencijalni tretman domaćeg neće se smatrati validnim dokazom.

8) Jezik i pismo ponude

Ponuđač podnosi ponudu na jednom od jezika u službenoj upotrebi u Bosni i Hercegovini. Štampana literatura, brošure, katalozi ili slično prilažu se bez prijevoda.

9) Period važenja ponude:

Ponude moraju važiti u trajanju od 90 dana, računajući od isteka roka za podnošenje ponuda.

U periodu važenja ponude, ugovorni organ može zahtijevati od ponuđača, u pisanoj formi, da produži period važenja do određenog roka. Svaki ponuđač ima pravo odbiti takav zahtjev.

Ako ponuđač ne odgovori na pismeni zahtjev ugovornog organa u pogledu produženja perioda važenja ponude ili ne pristane produžiti rok važenja ponude, smatra se da je ponuđač odbio zahtjev ugovornog organa, te se njegova ponuda ne razmatra u daljnjem toku postupka.

Ponuđač koji pristane produžiti period važenja ponude, i o tome u pisanoj formi obavijesti ugovorni organ, produžava period važenja ponude. U periodu produženja važenja ponude ponuda se ne može mijenjati.

10) Mjesto, datum i vrijeme za prijem ponuda:

Ponude se predaju na adresu: Pisarnica Vlade Kantona, Rudarska 57, Tuzla.

Krajnji rok za prijem ponude je 16.05.2016. godine do 11:00 sati.

11) Mjesto, datum i vrijeme otvaranja ponuda:

Ponude se otvaraju na adresi ugovornog organa, Ministarstvo prostornog uređenja i zaštite okolice, Rudarska 65, Tuzla dana 16.05.2016. godine u 11:15 sati.

OSTALI PODACI:

- 1) **Odredbe koje se odnose na podugovaranje, uslovi koji se zahtijevaju za podugovaranje, kao i odredbe koje definišu obavezu direktnog plaćanja podugovaraču:**

Podugovarač je privredni subjekt koji za odabranog ponuđača s kojim je ugovorni organ zaključio ugovor o javnoj nabavci, isporučuje robu, pruža usluge ili izvodi radove koji su povezani s predmetom nabavke.

Ponuđač je dužan da, u ponudi, dostavi izjašnjenje/izjavu da li namjerava dio ugovora podugovaranjem prenijeti na treće strane.

Ako ponuđač namjerava dio ugovora o javnoj nabavci dati u podugovor jednom ili više podugovarača, tada u ponudi mora navesti sljedeće podatke:

- a) robu, usluge ili radove koje će isporučiti, pružiti ili izvesti podugovarač;
- b) predmet, količinu, vrijednost, mjesto i rok isporuke robe, pružanja usluga ili izvođenja radova;
- c) podatke o podugovaraču, i to: naziv podugovarača, sjedište, JIB/IDB, broj transakcijskog računa i naziv banke kod koje se vodi.

Ako se ponuđač izjasni da namjerava dio ugovora podugovaranjem prenijeti na treće strane, ugovorni organ će u ugovor o javnoj nabavci unijeti tu odredbu kao osnov za zaključivanje podugovora između izabranog ponuđača i podugovarača.

Ponuđač kojem je dodijeljen ugovor neće sklapati podugovor ni o jednom bitnom dijelu ugovora bez prethodnog pismenog odobrenja ugovornog organa. Elementi ugovora koji se podugovaraju i identitet podugovarača obavezno se saopćavaju ugovornom organu blagovremeno, prije sklapanja podugovora. Ugovorni organ će izvršiti provjeru kvalifikacija podugovarača u skladu s članom 44. Zakona i obavijestiti dobavljača o svojoj odluci najkasnije u roku od 15 dana od dana prijema obavještenja o podugovaraču. U slučaju odbijanja podugovarača, ugovorni organ dužan je navesti objektivne razloge odbijanja.

Nakon što ugovorni organ odobri podugovaranje, dobavljač kojem je dodijeljen ugovor dužan je prije početka realizacije podugovora dostaviti ugovornom organu podugovor zaključen s podugovaračem, kao osnov za neposredno plaćanje podugovaraču, i koji kao obavezne elemente mora sadržavati sljedeće:

- a) robu, usluge ili radove koje će isporučiti, pružiti ili izvesti podugovarač;
- b) predmet, količinu, vrijednost, mjesto i rok isporuke robe, pružanja usluga ili izvođenja radova;
- c) podatke o podugovaraču, i to: naziv podugovarača, sjedište, JIB/IDB, broj transakcijskog računa i naziv banke kod koje se vodi.

Odabrani ponuđač mora svom računu priložiti račune, svojih podugovarača koje je prethodno potvrdio.

Dobavljač kojem je dodijeljen ugovor snosi punu odgovornost za realizaciju ugovora.

2) Ukoliko ponudu može dostaviti fizičko lice registrovano za obavljanje djelatnosti koja je predmet nabavke, jasno i nedvosmisleno propisati dokaze koji se zahtijevaju u smislu dokaza kvalifikacije:

U slučaju da ponudu dostavlja fizičko lice registrovano za obavljanje djelatnosti koja je predmet nabavke, u svrhu dokaza u smislu ispunjavanja uslova lične sposobnosti i sposobnosti obavljanja profesionalne djelatnosti dužan je dostaviti sljedeće dokaze:

- a) potvrda nadležnog općinskog organa da je registrovan i da obavlja djelatnost za koju je registrovan,
- b) potvrda nadležne poreske uprave da izmiruje doprinose za penziono-invalidsko osiguranje i zdravstveno osiguranje za sebe i zaposlene (ukoliko ima zaposlenih u radnom odnosu),
- c) potvrda nadležne poreske uprave da izmiruje sve poreske obaveze kao fizičko lice registrovano za samostalnu djelatnost.

Pored dokaza o ličnoj sposobnosti, dužan je dostaviti sve dokaze u pogledu tehničke i profesionalne sposobnosti koji su traženi tenderskom dokumentacijom.

3) Rok za donošenje odluke o izboru

U smislu člana 70. stav (1) Zakona ugovorni organ donosi odluku o izboru najpovoljnijeg ponuđača ili odluku o poništenju postupka nabavke u roku koji je određen u tenderskoj dokumentaciji kao rok važenja ponude, a najkasnije u roku od sedam dana od dana isteka važenja

ponude, odnosno u produženom periodu roka važenja ponuda, u skladu s članom 60. stav (2) Zakona.

4) Rok, način i uslovi plaćanja izabranom ponuđaču:

Sredstva u postupku javne nabavke obezbjeđena su Budžetu Tuzlanskog kantona za 2016. godinu. Plaćanje za pružene usluge će se izvršiti na slijedeći način:

- 40% vrijednosti ugovora avansno nakon zaključenja ugovora i ispostavljanja (obostrano ovjerenog) avansnog računa,
- 60% ugovorene cijene nakon završetka i usvajanja Registra emisija zagađujućih materija u zrak na području Tuzlanskog kantona od strane Vlade TK.

5) Naziv i adresa žalbenog organa kojem se izjavljuje žalba i rok u kojem se izjavljuje:

Žalbu može podnijeti svaki privredni subjekat koji ima ili je imao interes za dodjelu ugovora o javnoj nabavci i koji učini vjerovatnim da je u konkretnom postupku javne nabavke bila ili je mogla biti prouzrokovana šteta zbog postupanja Ugovornog organa, a koje se u žalbi navodi kao povreda Zakona i podzakonskih akata od strane ugovornog organa u postupku javne nabavke.

Žalba se izjavljuje ugovornom organu u pisanoj formi direktno ili preporučenom poštanskom pošiljkom, a u skladu sa članom 99. Zakona.

Rokovi izjavljivanja žalbe ugovornom organu su definisani u članu 101. Zakona.

6) Ostali podaci koji su bitni, a vezani su za predmet nabavke i vrstu izabranog postupka javne nabavke:

Povjerljivost

Povjerljivim podacima ne mogu se smatrati:

- a) ukupne i pojedinačne cijene iskazane u ponudi;
- b) predmet nabavke, odnosno ponuđena roba, od koje zavisi poređenje s tehničkom specifikacijom i ocjena da li je određeni ponuđač ponudio robu, u skladu s tehničkom specifikacijom;
- c) potvrde, uvjerenja od kojih zavisi kvalifikacija vezana za ličnu situaciju kandidata/ ponuđača.

Ako ponuđač kao povjerljive označi podatke koji, prema odredbama prethodnog stava, ne mogu biti proglašeni povjerljivim podacima, oni se neće smatrati povjerljivim.

Izmjene i dopune tenderske dokumentacije

Ugovorni organ može napraviti izmjene i dopune tenderske dokumentacije pod uslovom da se one dostave zainteresiranim ponuđačima istog dana, a najkasnije pet dana prije isteka utvrđenog roka za prijem ponuda. U slučaju da takve izmjene podrazumijevaju suštinsku promjenu predmeta nabavke, ugovorni organ produžiti će rok za prijem ponuda u zavisnosti od složenosti predmeta nabavke. Rok za produženje ne može biti kraći od sedam dana.

Preuzimanje tenderske dokumentacije

Tenderska dokumentacija se može preuzeti na slijedeći način:

Na web stranici Vlade Kantona www.vladatk.kim.ba, uz obavezno pismeno obavještenje ugovornom organu da je preuzeta tenderska dokumentacija, kao i datum i vrijeme preuzimanja tenderske dokumentacije. Ponuđači koji preuzmu tendersku dokumentaciju, a ne obavijeste pismeno ugovorni organ da su istu preuzeli smatraće se da nisu preuzeli tendersku dokumentaciju i njihova ponuda će se odbaciti kao nedopuštena.

Pojašnjenja tenderske dokumentacije

Zainteresirani ponuđači mogu, u pisanoj formi, tražiti od ugovornog organa pojašnjenja tenderske dokumentacije blagovremeno, ali najkasnije deset dana prije isteka roka za podnošenje ponuda.

Ugovorni organ dužan je odgovoriti u pisanoj formi, a odgovor s pojašnjenjem dostavlja svim ponuđačima koji su otkupili tendersku dokumentaciju ili za koje ima saznanja da su je preuzeli na jedan od načina iz člana 55. Zakona, u roku od tri dana, a najkasnije pet dana prije isteka roka za podnošenje ponuda.

Ako odgovor ugovornog organa dovodi do izmjena tenderske dokumentacije i te izmjene od ponuđača zahtijevaju da izvrše znatne izmjene i/ili da prilagode njihove ponude, ugovorni organ dužan je produžiti rok za podnošenje ponuda najmanje za sedam dana.

Aneksi/prilozi tenderske dokumentacije

Slijedeći aneksi/prilozi su sastavni dio tenderske dokumentacije:

Anex 1. – Popunjeni obrazac za ponudu/obrazac za dostavljanje ponude,

Anex 2. – Popunjeni obrazac za cijenu ponude,

Anex 3. – Dokaze o ličnoj i poslovnoj sposobnosti prema zahtjevima iz tenderske dokumentacije – Izjava iz člana 45. Zakona o javnim nabavkama,

Anex 4. – Izjava o prihvatanju općih i posebnih uslova iz tenderske dokumentacije i

Anex 5. – Specifikacija usluga izrade registra emisija u zrak na području Tuzlanskog kantona.

OBRAZAC ZA DOSTAVLJANJE PONUDE

Broj nabavke iz Plana nabavki: 11
Broj obavještenja sa Portala JN:

UGOVORNI ORGAN:
Ministarstvo prostornog uređenja i zaštite okolice TK
Rudarska 65, Tuzla, 75000 TUZLA

PONUĐAČ

Naziv ponuđača _____

ID broj ponuđača _____

Adresa ponuđača _____

KONTAKT OSOBA (za konkretnu ponudu)

Ime i prezime	
Adresa	
Telefon	
Faks	
E-mail	

IZJAVA PONUĐAČA*

*Ukoliko ponudu dostavlja grupa ponuđača, onda Izjavu ponuđača popunjava predstavnik grupe ponuđača.

U postupku javne nabavke, koju ste pokrenuli i koja je objavljena na Portalu javnih nabavki, Broj obavještenja o nabavci: _____ dana _____ 2016. godine dostavljamo ponudu i izjavljujemo slijedeće:

1. U skladu sa sadržajem i zahtjevima tenderske dokumentacije, ovom izjavom prihvatamo njene odredbe u cjelosti, bez ikakvih rezervi ili ograničenja.
2. Ovom ponudom odgovaramo zahtjevima iz tenderske dokumentacije za nabavku usluga, u skladu sa uslovima utvrđenim tenderskom dokumentacijom, kriterijima i utvrđenim rokovima, bez ikakvih rezervi ili ograničenja.
3. Cijena naše ponude (bez PDV-a) je _____ KM.
Popust koji dajemo na cijenu je _____ KM.
Cijena naše ponude, sa uključenim popustom je _____ KM.
PDV na cijenu ponude (sa uračunatim popustom) _____ KM.
Ukupna cijena za ugovor je _____ KM.

U prilogu se nalazi i obrazac za cijenu naše ponude, koji je popunjen u skladu sa zahtjevima iz tenderske dokumentacije. U slučaju razlika u cijenama iz ove Izjave i Obrasca za cijenu ponude, relevantna je cijena iz obrasca za cijenu ponude.

4. Ova ponuda važi 90 dana računajući od isteka roka za podnošenje ponuda

Ime i prezime osobe koja je ovlaštena da predstavlja ponuđača: [.....]

Potpis ovlaštene osobe: [.....]

Mjesto i datum: [.....]

Pečat Privrednog subjekta:

OBRAZAC ZA CIJENU PONUDE - USLUGA

Naziv dobavljača: _____

Ponuda broj: _____

Datum: _____

Redni broj	Opis usluga	Količina	Jedinična cijena po stavki bez PDV-a	Ukupna cijena po stavki bez PDV-a
1.	Usluga Izrada registra emisija u zrak na području Tuzlanskog kantona			
Ukupna cijena bez PDV-a				
Popust				
Ukupna cijena sa popustom bez PDV-a				

Potpis i pečat dobavljača: _____

Napomena:

1. Cijene moraju biti izražene u KM. Za svaku stavku u ponudi mora se navesti cijena.
2. Cijena ponude se iskazuje bez PDV-a i sadrži sve naknade koje ugovorni organ treba platiti dobavljaču. Ugovorni organ neće imati nikakve dodatne troškove osim onih koji su navedeni u ovom obrascu.
3. U slučaju razlika između jediničnih cijena i ukupnog iznosa, ispravka će se izvršiti u skladu sa jediničnim cijenama.
4. Jedinična cijena stavke se ne smatra greškom, odnosno ne može se ispravljati.

I z j a v a

o ispunjenosti uvjeta iz članka 45. stav (1) točkaka od a) do d) Zakona o javnim nabavkama („Službeni glasnik BiH“ broj: 39/14)

Ja, niže potpisani _____, sa osobnom iskaznicom broj:

(Ime i prezime)

_____ izdatom od _____, u svojstvu predstavnika gospodarskog društva ili obrta ili srodne djelatnosti _____ (naznačiti položaj), _____ (Naziv gospodarskog društva ili obrta ili srodne djelatnosti), ID broj _____, čije sjedište se nalazi u _____ na adresi _____, kao kandidat/ponuditelj u postupku javne nabave „konkurentski zahtjev“, za obavljanje usluga/radova po programu/projektu: „**IZRADA REGISTRA EMISIJA U ZRAK NA PODRUČJU TUZLANSKOG KANTONA**“, Ministarstva prostornog uređenja i zaštite okolice TK (kao ugovornog organa) u 2016. godini., a u skladu sa člankom 45. stavcima (1) i (4) **pod punom materijalnom i kaznenom odgovornošću**

IZJAVLJUJEM

1. Kandidat/ponuđač _____ u navedenom postupku javne nabave, kojeg predstavljam, nije:

- a) Pravomoćnom sudskom presudom u kaznenom postupku osuđen za kaznena djela organiziranog kriminala, korupcije, prijevare ili pranja novca sukladno odnosnim propisima u BiH ili zemlji registracije,
- b) Pod stečajem ili je predmetom stečajnog postupka ili je pak predmetom likvidacijskog postupka,
- c) Propustio ispuniti obveze u svezi s plaćanjem mirovinskog i invalidskog osiguranja sukladno odnosnim propisima u BiH ili zemlji registracije,
- d) Propustio ispuniti obveze u svezi s plaćanjem izravnih i neizravnih poreza sukladno odnosnim propisima u BiH ili zemlji registracije.

U navedenom smislu sam upoznat sa obavezom kandidata/ponuditelja da u slučaju dodjele ugovora dostavi dokumente iz članka 45. stavak (2) točke od a) do d) na zahtjev ugovornog tijela i u roku kojeg odredi ugovorno tijelo sukladno članku 72. stavak (3) točka a).

Nadalje izjavljujem da sam svjestan da krivotvorenje službene isprave, odnosno uporaba neistinite službene ili poslovne isprave, knjige ili spisa u službi ili poslovanju kao da su istiniti predstavlja kazneno djelo predviđeno Kaznenim zakonima u BiH, te da davanje netočnih podataka u dokumentima kojima se dokazuje osobna sposobnost iz članka 45. Zakona o javnim nabavama predstavlja prekršaj za koji su predviđene novčane kazne od 1.000,00 KM do 10.000,00 KM za ponuditelja (pravna osoba) i od 200,00 KM do 2.000,00 KM za odgovornu osobu ponuditelja.

Također izjavljujem da sam svjestan da ugovorno tijelo koje provodi navedeni postupak javne nabave sukladno članku 45. stavak (6) Zakona o javnim nabavama BiH u slučaju sumnje u tačnost podataka datih putem ove izjave zadržava pravo provjere tačnosti iznesenih informacija kod nadležnih tijela.

Izjavu dao:

Mjesto i datum izdavanja izjave:

_____ 2016. godine

Potpis i pečat nadležnog organa:

_____

M.P

IZJAVA O PRIHVATANJU OPĆIH I POSEBNIH USLOVA IZ TENDERSKE DOKUMENTACIJE

Naziv ponuđača: _____

Adresa ponuđača: _____

ID broj ponuđača: _____

Kao ponuđač u postupku javne nabavke za nabavku izrade usluga: „**Izrada registra emisija u zrak na području Tuzlanskog kantona**“, prema zahtjevu iz tenderske dokumentacije

IZJAVLJUJEMO

da su nam poznate sve opće i posebne odredbe iz ove tenderske dokumentacije za predmetnu nabavku, da iste prihvaćamo u cijelosti te da ćemo, u slučaju da naša ponuda bude prihvaćena kao najpovoljnija, predmet nabavke izvršiti u skladu s tim odredbama i za cijenu navedenu u ovoj Ponudi.

U _____, _____ godine.

Za ponuđača:

_____
(Čitko upisati ime i prezime ovlaštene osobe privrednog subjekta)

(M. P.)

_____
(Vlastoručni potpis ovlaštene osobe privrednog subjekta)

Specifikacija usluga Izrada registra emisija u zrak na području Tuzlanskog kantona

UVOD:

Članom 14. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti zraka („Službene novine Federacije BiH“, broj: 4/10) predviđeno je da se u registru postrojenja i zagađivanja okoliša koji se uspostavlja na osnovu Zakona o zaštiti okoliša, vodi i registar emisija u zrak u koji se upisuju podaci o izvorima emisija u zrak, njihovim pravnim licima i zagađujućim materijama koje izvori ispuštaju u zrak. Kantoni u aprilu svake godine treba da objave izvještaje o emisijama zagađujućih materija u zrak (uključujući emisije iz prirodnih izvora) za prethodnu godinu za teritorij svog kantona.

Kantonarnim planom zaštite okoliša Tuzlanskog kantona 2015 – 2020. u poglavlju zrak pod strateškim ciljem 1. Ograničavanje emisija zagađujućih materija kroz izgradnju tehničkih kapaciteta predviđen je operativni cilj 1.2. smanjenje zagađenja zraka u TK, te u sklopu ovog operativnog cilja predviđene su aktivnosti: 1.2.1. izrada registra izvora zagađivanja zraka na području TK i aktivnost 1.2.2. izrada katastra emisija u zrak na području Tuzlanskog kantona.

Programom rada Vlade Tuzlanskog kantona za 2016. godinu predviđena je izrada i usvajanje registra emisija u zrak na području Tuzlanskog kantona.

PROJEKTNI ZADATAK ZA “IZRADU REGISTRA EMISIJA U ZRAK ZA PODRUČJE TUZLANSKOG KANTONA ZA 2015. GODINU“

U skladu sa članom 26. Zakona o zaštiti zraka („Službene novine FBiH“ br: 33/03 i 04/10) Federalno ministarstvo objavljuje, u januaru svake godine, Izvještaj o emisijama zagađujućih materija u zrak za prethodnu godinu za Federaciju BiH. Kantoni, u aprilu svake godine, objavljuju izvještaje o emisijama zagađujućih materija u zrak (uključujući i emisije iz prirodnih izvora) za prethodnu godinu za teritorij svog kantona. Registri emisija moraju biti pripremljeni najmanje za slijedeće zagađujuće materije zraka: sumpordioksid, nitrooksid, ugljendioksid, ugljenmonoksid, amonijak, nitroooksid, metan, nemetanske ugljenvodonike, benzen i PM10. Kvantifikacija emisija vrši se po međunarodno prihvaćenim metodama i smjernicama Europske unije do kojih se došlo kroz praksu, a u skladu sa tehničkim normativima. (Osnovu čine IPPC Direktive, dopunjene sa Direktivama 2008/1/EC od Evropskog Parlamenta i Komisije od 15. januara 2008. a u vezi sa integralnom prevencijom i upravljanjem zagađivanjem). U Registar emisija se upisuju podaci o izvorima emisija u zrak, njihovim pravnim licima i zagađujućim materijama, koje izvori ispuštaju u zrak.

Registar emisija predstavlja teritorijalnu raspodjelu emisije date zagađujuće materije, bilo svih tipova izvora zagađivanja, bilo jednog tipa izvora. Tačkasti izvori emisije su izvori kod kojih je veličina emisija veća od određenog procenta emisije cijelog posmatranog područja. Linijski izvori su motorna vozila na frekventnim saobraćajnicama. Površinski izvori emisije predstavljaju zbir malih izvora emisije (stacionarnih i mobilnih) na određenom području, a nisu uvršteni u tačkaste ili linijske izvore. Cilj bilansa i registra emisija zagađujućih materija u atmosferu treba da bude mogućnost praćenja promjene emisije u toku vremena po dijelovima kantona i da se korištenjem matematskog modela difuzije zagađujućih materija može ocijeniti stanje promjena kvaliteta zraka na području Kantona koji bi uslijedio u slučaju unošenja novih izvora zagađivanja zraka, promjene vrste goriva i tehnologije, kao i određivanje visine dimnjaka za nove izvore zagađivanja, što bi doprinijelo kvalitetnijem prostornom planiranju. Detaljni registri emisija, sa informacijama o svim kontrolnim faktorima koji utiču na koncentracije, su potrebni za modeliranje zajedno sa podacima o terenu, meteorološkim podacima i o korištenju zemljišta. Informacija o emisionim vrijednostima je glavni dio emisionih registara zajedno sa informacijama o lokacijama i porijeklu emisija.

Emisije se određuju kao godišnje vrijednosti, a zatim se mogu preračunati na sezonske i dnevne, a u funkciji godišnje raspodjele temperature zraka, odnosa korištenja energije za grijanje i druge potrebe itd. Registar mora biti kompatibilan sa atmosferskim modelima (modelima koji se koriste za prognoziranje kvaliteta zraka). To omogućava, između ostalog, da se računski odredi kvalitet zraka za tačku gdje se od određuje mjerenjem. Poređenjem mjerenih i izračunatih vrijednosti kalibrira se atmosferski model, te se može pouzdano odrediti kvalitet zraka i tamo gdje se ne mjeri, te kakav se može očekivati kada se izvrši promjena namjene prostora ili promjena načina grijanja i sl. Za izradu registra emisije u zrak je ključno određivanje koeficijenta emisije. Oni se izražavaju, zavisno od usvojene metodologije rada, kao odnos mase polutanta i mase unesenog goriva ili kao odnos mase polutanta i unesene (ili iskorištene) energije. Koeficijenti emisije se određuju laboratorijski, mjerenjima in-situ, na bazi hemijskih karakteristika goriva i tehnologije (na prvom mjestu temperature) sagorijevanja, odnosno proizvodne tehnologije. Kod određivanja koeficijenta emisije se koriste i rezultati provjera emisije na osnovu propisa o monitoringu emisije, te registra zagađivača. Emisije mnogih zagađujućih materija u zraku dolaze sa različitih vrsta izvora (npr. stacionarnih, mobilnih, tačkastih, linijskih ili površinskih, te kontrolisanih (ispust) i nekontrolisanih (fugitivne emisije). Klasifikacija izvora emisije prema vrsti i kapacitetu, te načinu emitovanja treba da je praktična za provođenje ciljeva izrade registra emisija i isto tako da omogući poređenje sa emisijama istih tipova i kapaciteta uređaja država uključenih u aktivnosti Evropske agencije za okolinu.

Bilans i registar emisija u zrak se rade za slijedeće zagađujuće materije:

- sumpordioksid,
- nitrookside,
- ugljendioksid,
- ugljenmonoksid,
- amonijak,
- nitrookside,
- metan,
- nemetanske ugljenvodonike,
- benzen i
- PM10.

Rezultati istraživanja treba da daju:

- a) Bilans emisija – vremensku i prostornu dimenziju ukupnih godišnjih emisija, sezonskih emisija: (i) sezonsko grijanja i (ii) van sezone grijanja, dnevnih emisija u sezoni grijanja u funkciji vanjske temperature zraka i to: za Kanton u cjelini i za trinaest općina koje čine Kanton,
- b) Bilans godišnjih i sezonskih emisija prema vrstama izvora: tačkasti, linijski i površinski i
- c) Registar emisija u mreži kvadranta minimalno 1x1 km u Gauss-Krugerovim koordinatama za područje Tuzlanskog kantona i to: ukupne emisije, emisije tačkastih izvora i emisije linijskih izvora.

Podatke je potrebno dostaviti u SHAPE formatu, u državnom koordinatnom sistemu Bosne i Hercegovine. Cijela GIS baza mora biti napravljena po standardima GIS sistema, odnosno svi nazivi tabela, kolona, alfanumerički opisi u kolonama moraju biti u sistemu ARIAL CE. Svi vektorski podaci u tabelama moraju biti topološki ispravni, to jeste u tabelama sa poligonima ne smiju biti rasjeda, šupljina ili preklapanja poligona te takođe duplih gabaritnih tačaka. Svi grafički prilozi takođe moraju biti dostavljeni u PDF i TIFF formatu.

Određivanje stanja kvaliteta zraka u Tuzlanskom kantonu za 2014. godinu za zagađujuće materije SO₂, NO_x i PM_{2,5}.

Na osnovu Pravilnika o načinu vršenja monitoringa kvaliteta zraka i definiranju vrsta zagađujućih materija, graničnih vrijednosti i drugih standarda kvaliteta zraka ("Sl. novine FBiH" br. 1/12),

potrebno je odrediti stanje kvaliteta zraka za područje Tuzlanskog kantona. Stanje kvaliteta zraka je potrebno odrediti kombinovano, matematskim modeliranjem i rezultatima mjerenja u mreži stanica u Tuzlanskom kantonu. Modeliranje stanja kvaliteta zraka za područje Tuzlanskog kantona treba biti urađeno pomoću licenciranog, priznatog softvera za matematsku disperziju zagađujućih materija u zrak i to za sljedeće parametre: 1. sumpordioksid (SO₂), 2. nitrookside (NO_x) i 3. čvrste čestice promjera do 2,5 μm.

Softver mora imati mogućnosti da za ulazne podatke koristi podatke o kvalitetu zraka sa mjernih stanica Sistema za praćenje kvalitete zraka na području Tuzlanskog kantona i orološke podatke. Također, softver mora imati mogućnost da se u njega unose podaci o emisijama iz linijskih, tačkastih i površinskih izvora emisije u zavisnosti od vanjske temperature i/ili godišnjeg, mjesečnog ili dnevnog doba - (perioda). Na osnovu modeliranja stanja kvaliteta zraka u Tuzlanskom kantonu, potrebno je izvršiti analizu dobivenih rezultata uspoređujući ih sa rezultatima mjerenja sa mreže stanica u Tuzlanskom kantonu. Ministarstvo prostornog uređenja i zaštite okoliša TK će obezbijediti podatke o satnim rezultatima mjerenja sa stanica kojima upravlja u 2014. godini. Satni rezultati mjerenja se moraju adekvatno obraditi priznatim statističkim metodama i na osnovu Pravilnika o načinu vršenja monitoringa kvaliteta zraka i definiranju vrsta zagađujućih materija, graničnih vrijednosti i drugih standarda kvaliteta zraka ("Sl. novine FBiH" br. 1/12), te na osnovu njih izvršiti analizu rezultata modeliranja stanja kvaliteta zraka u Tuzlanskom kantonu. Nakon izvršenih analiza, potrebno je izraditi karte stanja kvaliteta zraka za sve tri zagađujuće materije za cijelo područje Tuzlanskog kantona za 2014. godinu. Karte stanja kvaliteta zraka je potrebno izraditi na osnovu kategorija propisanih u Zakonu o zaštiti zraka („Službene novine Federacije BiH“, broj: 33/03 i 4/10. Razlikuju se tri kategorije kvaliteta zraka:

- a. I Kategorija: čist ili neznatno zagađen zrak - područja u kojima nisu prekoračene granične vrijednosti (GV) niti za jednu zagađujuću supstancu;
- b. II Kategorija: umjereno zagađen zrak - područja u kojima su prekoračene granične vrijednosti zagađenosti (GV) za jednu ili više zagađujućih supstanci, a nisu prekoračene tolerantne vrijednosti (TV) ni za jednu zagađujuću supstancu i
- c. III Kategorija: prekomjerno zagađen zrak - područja u kojima su prekoračene tolerantne vrijednosti za jednu ili više zagađujućih supstanci.

Ministarstvo prostornog uređenja i zaštite okolice Tuzlanskog kantona će na raspolaganje staviti postojeće podatke: Studiju o energetske efikasnosti javnih objekata u TK, Akcioni plan za povećanje energetske efikasnosti u stambenom sektoru u TK, o izdatim okolinskim dozvolama i podatke iz registra zagađivača, podatke o satnim rezultatima mjerenja sa mreže stanica, te ostale podatke kojima raspolažu druga ministarstva (npr. podaci o saobraćaju, o stambenom fondu), a koji su potrebni za kvalitetnu izradu registra emisija i određivanje stanja kvaliteta zraka.

Učesnici u realizaciji projekta

- Kantonalni organi vlasti,
- Općinski organi vlasti na području Kantona,
- Privredni subjekti,
- Javne ustanove,
- Javna preduzeća,
- Nevladine organizacije (NVO-i) i
- Građani.

Trajanje projekta

Očekivano trajanje projekta je do 6 mjeseci po potpisivanju Ugovora o realizaciji projekta.

Opis aktivnosti

AKTIVNOST 1. Uspostavljanje organizacione strukture za izradu „Izrada registra emisija u zrak na području Tuzlanskog kantona“

U svrhu kvalitetne izrade **Izrada registra emisija u zrak na području Tuzlanskog kantona**, formirat će se organizaciona struktura za izradu istog. Organizaciona struktura uključuje: Nosioca pripreme, Koordinacioni odbor i Nosioca izrade.

Koordinacioni odbor

Koordinacioni odbor će biti sastavljen od predstavnika: Nosioca pripreme, Ministarstva industrije, energetike i rudarstva, Ministarstva saobraćaja, trgovine i turizma i NVO.

U toku procesa pripreme i izrade Kantonalnog plana odbor pomažu Nosiocu pripreme, daju mišljenja o primjedbama i sugestijama u toku izrade i učestvuju u svim ostalim aktivnostima sve do usvajanja Registra emisija u zrak na području Tuzlanskog kantona.

Koordinacioni odbor nadgleda i prati cjelokupan proces izrade registra emisije u zrak na podržju Tuzlanskog kantona.

Zadaci Odbora su da:

- usvaja metodologiju izrade registra emisije u zrak na području Tuzlanskog kantona,
- prati i usmjerava rad na izradi registra emisija u zrak na području Tuzlanskog kantona,
- pruža potrebne informacije nosiocu izrade,
- koordinira rad svih učesnika u izradi registra emisija u zrak na području Tuzlanskog kantona,
- daje mišljenje na predložena rješenja,
- daje mišljenje o primjedbama i sugestijama prikupljenim u toku učešća javnosti,
- razmatra prijedlog registra emisija u zrak na području Tuzlanskog kantona i daje mišljenje na isti, prije upućivanja navedenog dokumenta na razmatranje i usvajanje i
- učestvuje u svim ostalim aktivnostima do usvajanja registra emisija u zrak na području Tuzlanskog kantona.

Nosilac izrade

Nosilac izrade se imenuje se od strane Ministarstva prostornog uređenja i zaštite okolice TK u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama BiH.

Zadaci Nosioca izrade:

- određuje metodologiju izrade registra emisija u zrak na području Tuzlanskog kantona,
- obrađuje, analizira i sistematizuje prikupljene podatke,
- organizira i aktivno učestvuje na svim skupovima na kojima se raspravlja o registru emisija u zrak na području Tuzlanskog kantona,
- uspostavlja saradnju sa svim učesnicima u projektu,
- osigurava protok informacija za sve sudionike u procesu izrade registra emisija u zrak na području Tuzlanskog kantona,
- priprema i dostavlja materijale i informacije o napretku projekta Nosiocu pripreme,
- izrađuje dokument registra emisija u zrak na području Tuzlanskog kantona u predviđenoj formi,
- organizira radionice i
- ostali poslovi po potrebi.

Predviđa se da će Nosilac izrade, u saradnji sa Nosiocom pripreme, u skladu sa predviđenim projektnim aktivnostima, organizirati 2 planirane radionice.

Nosilac pripreme

Nosilac pripreme (Ministarstvo prostornog uređenja i zaštite okolice TK) vodi aktivnosti na realizaciji cjelokupnog projekta (svih aktivnosti), učestvuje na svim relevantnim skupovima (promotivni sastanak, radionice, okrugli sto, itd.) i saraduje sa Koordinacionim odborom.

Rezultat aktivnosti: Uspostavljena organizaciona struktura za izradu registra emisija u zrak na području TK

Vremenski okvir: Prvi mjesec od početka realizacije projekta

AKTIVNOST 2. Organiziranje prve radionice o procesu izrade registra emisije u zrak na području Tuzlanskog kantona

Prva radionica organizuje se s ciljem usvajanja metodologije izrade registra emisija u zrak na području Tuzlanskog kantona. Na radionici će biti razmatrana slijedeća problematika:

- Kojom metodologijom izraditi registar emisija u zrak na području Tuzlanskog kantona;
- Kako izvršiti ocjenu stanja kvaliteta zraka na području Tuzlanskog kantona i
- Kako uključiti javnost u proces izrade registra emisija u zrak na području Tuzlanskog kantona.

Nosilac izrade će organizirati radionicu, pripremiti materijal i voditi radionicu.

Na radionicu će biti pozvani Nosilac pripreme i članovi Koordinacionog odbora.

Rezultat aktivnosti: Usvojena metodologija izrade registra emisija u zrak na području TK

Vremenski okvir: drugi mjesec od početka realizacije projekta

AKTIVNOST 3. Organiziranje druge radionice (javna rasprava)

Javna rasprava za predstavnike privrednih subjekata, nevladinih organizacija, naučnih institucija, općina, građana itd. će biti organizirana u svrhu predstavljanja i razmatranja dokumenta Registra emisija u zrak na području Tuzlanskog kantona. Javnu raspravu (okrugli sto) organizira Nosilac pripreme.

Nakon završetka okruglog stola, Nosilac izrade će sumirati rezultate javne rasprave i u saradnji sa Nosiocom pripreme ugraditi primjedbe u prijedlog registra emisija u zrak na području Tuzlanskog kantona.

Rezultati aktivnosti: Izrađen prijedlog registra emisija u zrak na području Tuzlanskog kantona

Vremenski okvir: peti mjesec od početka realizacije projekta

AKTIVNOST 4. Izrada dokumenta registra emisija u zrak na području Tuzlanskog kantona

Nosilac izrade pristupa kompletiranju dokumenta registra emisija u zrak na području Tuzlanskog kantona, koji obuhvata rezultate svih prethodnih aktivnosti i objedinjuje usaglašene i prihvaćene materijale.

Nakon prihvatanja prijedloga registra emisija u zrak na području Tuzlanskog kantona od strane Ministarstva registar emisija u zrak na području Tuzlanskog kantona dostaviti će se Vladi Kantona na usvajanje. Nosilac izrade će u formi knjige izraditi registar emisija u zrak na području Tuzlanskog kantona u 5 primjeraka i u digitalnoj formi te dostaviti Nosiocu pripreme.

Rezultati aktivnosti: Usvojen registar emisija u zrak na području Tuzlanskog kantona

Vremenski okvir: šesti mjesec od početka realizacije projekta